

TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİM PROGRAMI

YEŞİLCAN'LA TEMİZ HAVA

İLKOKUL

TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİM PROGRAMI

Yeşilcan'la Temiz Hava

TBM Alan Kitaplığı Dizisi: 14

Proje ve Telif Hakkı Sahibi

Türkiye Yeşilay Cemiyeti adına
Prof. Dr. Mücahit Öztürk

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Av. Osman Baturhan Dursun

Editör

Alparslan Durmuş, Mehmet Teber, Derya Akyılmaz,
Fatih Kerem Yardım, Hatice Işılak Durmuş

Metin

Yeşilay Bilim Kurulu

Danışma Kurulu

M.Akif Seylan, Mehmet Dinç, Azize Nilgün Canel, Savaş Yılmaz

İllüstrasyon ve Çizimler

İbrahim Sarı

Grafik Tasarım ve Uygulama

Esra Tokar, Eda Pelit, Aydan Gürsoy

Fotoğraf ve İllüstrasyon

Fotolia.com, AdobeStock

ISBN

978-605-9090-08-7

6. Baskı, 2016, İstanbul

Baskı

Kültür Sanat Basımevi - Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi ZB7 - ZB11

Topkapı - İstanbul Tel: 0 212 674 00 21 - 0212 674 00 29

İletişim

Türkiye Yeşilay Cemiyeti
Sepetçiler Kasrı, Sirkeci 34110 / İstanbul
Tel: 0212 527 16 83 Faks: 0212 522 84 63
www.yesilay.org.tr

MERHABA ARKADAŞLAR BEN YEŞİLCAN!

Spor yapmayı, sağlıklı beslenmeyi ve temiz havayı çok severim. Bunun için de çok sağlıklı ve güçlüyüm. Sağlıklı ve güçlü olmak için dikkat etmemiz gereken konulardan biri de sigaradır arkadaşlar.

Biliyorum sizler sigara içmiyorsunuz ve sigaraya da karşıısınız. Ciğerlerinizin hep temiz havayla dolmasını istiyorsanız gelin bu kitabı birlikte okuyalım.

Haydi, hikâyeler ve etkinlikler bizi bekliyor!

ORMAN YANGINI

HEY
ARKADAŞLAR!

SİZE ÇOK
FECİ BİR HABERİM
VAR. BİZİM CAM
ORMANINDA
YANGIN ÇIKMIŞ.

AY İNANAMI-
YORUM! PEKİ
NEDEN ÇIKMIŞ
YANGIN?

SÖNDÜRÜLME-
DEN ATILAN BİR
SİGARA İZMARİTİ
YÜZÜNDEN.

OLAMAAZ!
BİZ DAHA BU HAFTA
SONU AILECE
PIKNIĞE GİTMIŞTİK
ORAYA.

EYVAH! GEÇEN
DERS ÖĞRETMEN
SİGARANIN AKCİĞERLERE
VERDİĞİ ZARARI ANLATIRKEN
ORMANLARA VERDİĞİ
ZARAR HİÇ AKLIMIZA
GELMEMİŞTİ.

KİM BİLİR
ORADA NE ÇOK
CANLI YANARAK
HAYATINI
KAYBETMİŞTİR!

DURLUN
BAKALIM
ÇOCUKLAR!

BURADA OLMANIZ
ÇOK TEHLİKELİ.
HEMEN EVLERİNİZE
DÖNÜN!

PEKİ YANGIN
NE OLDU? TAMAMEN
SÖNDÜRÜLEBİLDİ
Mİ?

KONTROL
ALTINA ALINDI.

YANGIN SÖNDÜRÜLMÜŞTÜ FAKAT
ÇOK SEVDİKLERİ OYUN ALANLARI DA
NEREDEYSE YOK OLMUŞTU. VE ONLAR
İÇİN EN KÖTÜSÜ BU KONUDA ELLERİNDEN
HİÇBİR ŞEY GELMİYOR OLMASIYDI.

BENCE
SİGARA İÇENLERİN
ORMANLARA
GİRMESİ
YASAKLANMALI!

BENCE
ORMANIN GİRİŞİNDE
DURALIM VE SİGARA
İÇENLERİ ORMANIMIZA
SOKMAYALIM.
EN KESTİRME
YOL BU!

AZ SONRA...

BİSİKLET
TİMİ OLMA FİKRİ
BENCE DE
HARİKA.

ÇOCUĞUZ
DİYE ÖTÜRMAK YOK.
GÖRDÜNÜZ MÜ
YAPILACAK ŞEYLER
MUTLAKA
VARDIR.

FAKAT ŞU
ANDA ORMANA
GİREMEZSİNİZ.
ANCAK
HAFTA SONU
OLABİLİR.

O HAFTA SONU...

GELDİK
ARKADAŞLAR!

HAZIR MİSİNİZ
ARKADAŞLAR?

EVEEET!

YOĞUN BİR GÜN
BİZİ BEKLİYOR.
ÖZELLİKLE İNSANLARI
NIN YOĞUN OLDUKLARI
YERLERDE DOLAŞIYO-
RUZ. UNUTMAYIN,
ÖNCELİKLİ AMACIMIZ
ONLARI
BİLGİLENDİRMEK!

ÇOCUKLAR,
NE YAPIYORSUNUZ?

BİZLER
DOĞADAKİ CAN-
LILARIN KORU-
YUCULARIYIZ.

BİZ SİGARA
İZMARİTİ
TOPLAYICILA-
RIYIZ.

ORMANLARIN
KORUYUCUSU-
YUZ.

YEŞİLİN
VE HAVANIN
KORUYUCU-
LARIYIZ.

GÜN SONUNDA...

NE GÜNDÜ
AMA!

etkinlik

Okuyalım, Tartışalım

Aşağıdaki soruları okuduğunuz çizgi öyküye göre cevaplayın.

1. Orman yangını hangi nedenlerle çıkar?
2. Sigara ormanlara nasıl zarar verir?
3. Sizce insanlar, sigara izmaritini neden yere atar?
4. Sigaranın başka ne tür zararları vardır?
5. Sigara içenlerin sayısının azalması için sizce neler yapılmalıdır?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

etkinlik

Sloganını Bul!

Çevrenizdekilerin sigara kullanmasını engellemek için onlara neler söylediniz?

Bir seferden bir şey olur!

Zehire hayır!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

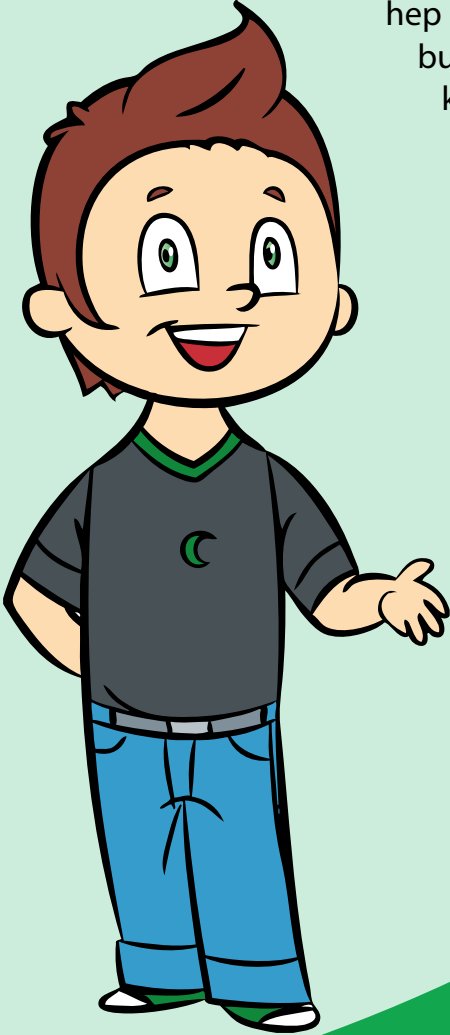
.....

.....

BAĞIMLILIK NEDİR BİLİYOR MUSUNUZ?

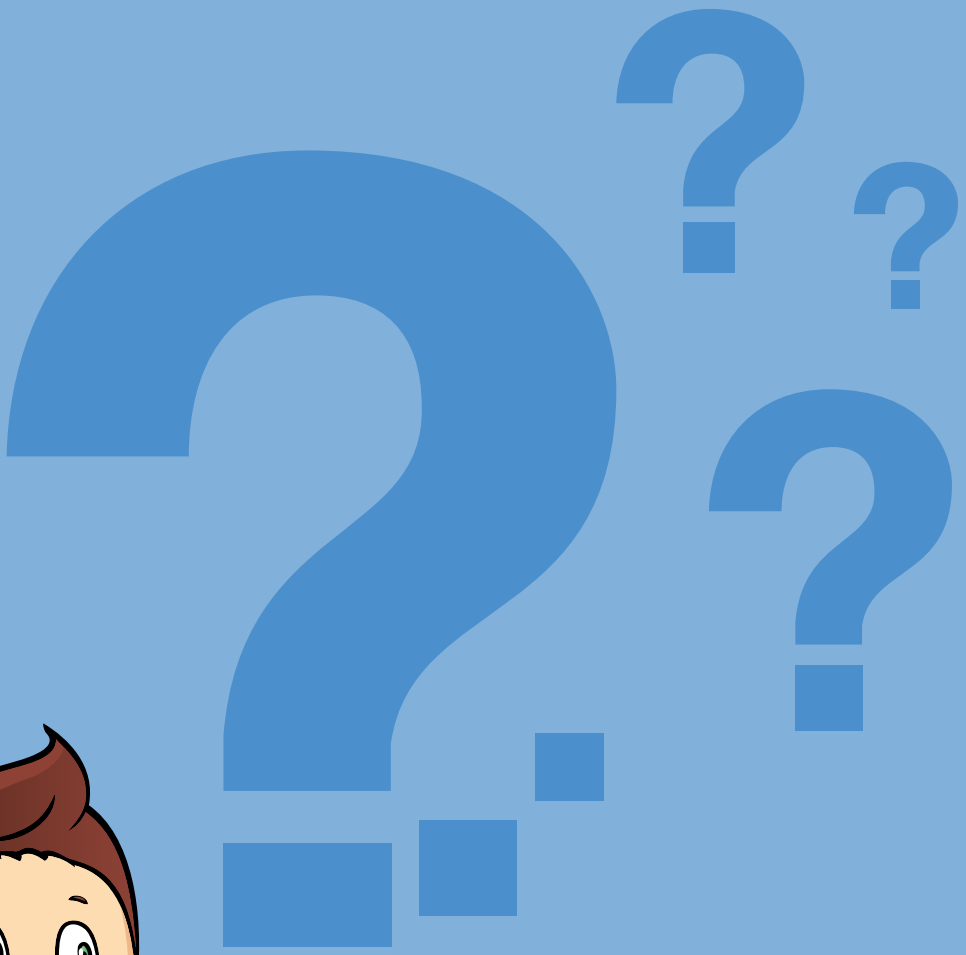
Çocuklar, bir şeye bağımlı olmak, onsuз yapamamak, onsuз aşırı mutsuз olmak demektir. Mesela bir çocuk bilgisayarbağımlı ise bilgisayarını olmadığında aşırı mutsuз olur. Dünyadaki en yaygın bağımlılık sigarabağımlılığıdır.

Biliyor musunuz, sigarabağımlı olan kişiler sigara içmediklerinde çok mutsuз olurlar. Canları hep sigara içmek ister. Sigara isteyip de bulamadıklarında sinirlenirler. Sigaranın kendilerine zarar verdiğini bilirler ama yine de sigarayı bırakamazlar. Çünkü artık bağımlı olmuşlardır.

BAĞIMLILIK DÖNGÜSÜ

BEN İÇMİYORUM Kİ?

Biliyorum çocuklar siz sigara içmiyorsunuz. Ancak kendisi sigara içmeyen ama, sigara içen başka insanların olduğu ortamlarda duran insanlar da sigara dumanından zarar görür. Bu durumdaki insanlara “pasif içici” denir. Yani bu kişiler sigarayı ağızına almazlar ama sigara dumanı onların ağızından ve burnundan vücutlarına girer. Sigaradan çıkan dumanda da birçok zararlı madde vardır. Bu nedenle sigara içilen yerlerde duran çocuklar da sigaradan zarar görürler. Ne gibi zararlar mı?

**Sigara içilen ortamda
durma!**

**Yanında sigara içilmesine
izin verme!**

SİGARANIN ZARARLARI?

Biliyor musunuz, sigaranın içinde 4000'den fazla zehirli ve zararlı madde vardır. Bu maddeler bizim beynimize ve vücudumuza zarar verir. Bu maddeler;

- Dişlerimizi lekeler.
- Derimizi kırıstırır.
- Saçlarımızı döker.
- Tırnaklarımızı sarartır.
- Akciğerlerimizi kirletir.

**Sigara ne kadar zararlı
bir şeymiş, değil mi?
Bu kadar zararlı
olmasına rağmen sizce
neden insanlar sigara
içmeye devam ediyor?**

KENDİMİ NASIL KORURUM?

Öncelikle sigarayı hiç içmemek hatta denememek gerekir arkadaşlar. Bir arkadaşımız bize sigara uzatırsa hemen sigaranın zararlarını aklımıza getirebiliriz.

Biliyorum, sizler sigara dumanından korunmak istiyorsunuz. Pasif içici olmak istemiyorsunuz. Bunun içinse 3 yolumuz var:

1

Yanında birisi sigara içiyorsa ondan sigarasını söndürmesini iste. Sigarayı sevmediğini söyle.

2

Eğer odada hala sigara içen varsa o zaman odadan ayrılıp bir başka odaya geç. Böylece dumandan kurtulursun.

3

Eğer odadan çıkma imkanın da yoksa o zaman bulunduğun odanın camını aç. Böylece içeri temiz hava girer.

etkinlik

“Hayır” Demeyi Öğren!

Sigara içen bir kişi en büyük zararı kendisine veriyor. Ama bununla kalmıyor, çevresindekilere de zarar veriyor. Yanınızda sigara içmeye kalkışan bir kişiye nasıl “Hayır!” dersiniz? Birbirinden farklı uyarı cümleleri düşünerek aşağıda ayrılan alana yazın. Bakalım en orijinal “hayır” cümlesini kim bulacak?

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

etkinlik

Uyarı Levhası!

Aşağıdaki boş alana evinizde sigara içilmesini engelleyecek bir uyarı yazısı yazın. Bu yazıyı evin dış kapısına asın.

**Sağlıklı
beslenin!**

**Spor
yapın!**

**Unutmayın,
bir kereden bile
bir Şey olur!**

**Aklınızı
kullanın!**

**Gerektiđinde
“hayır” demeyi bilin!**

**Arkadaşlarınızla
örnek olun!**

**Stres ile bařa çıkmak için
yöntemler geliřtirin!**

**Problemlerinizi yok saymayın,
çözmeye çalışın, gerekirse
büyüklerinizden yardım alın!**

**Büyük görünmeye
çalışmayın, yaşınıza
göre davranın!**

**Merakınızı doğru
kaynaklardan
gidermeyi öğrenin!**

**Sigaranın zararlarını
iyi öğrenin!**

Kendinizi iyi tanıyın!

etkinlik

İçenler ve İçmeyenler

Çevrenizdeki sigara içen ve içmeyen insanları karşılaştırın.

Aralarında ne gibi farklar görüyorsunuz?

Gözlemlerinizi not edin.

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

etkinlik

Sigarasız Muhabbet

Haydi, Őimdi tüm öğrendiklerini düşünerek sigaranın zararını anlatan bir resim iz.

TEK SESLE KAYNAKTAN SİSTEMATİK SÜRDÜRÜLEBİLİR ÖLÇÜLEBİLİR ULUŞAL DÜZEYDE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE!

MODÜLLER

Yeşilay Bilim Kurulu danışmanlığında alan uzmanları tarafından hazırlanmıştır.

Sağlıklı Yaşam

Teknoloji Bağımlılığı

Tütün Bağımlılığı

Alkol Bağımlılığı

Madde Bağımlılığı

Anaokulu

İlkokul
(1,2,3,4)

Ortaokul
(5,6,7,8)

Lise
(9,10,11,12)

Yetişkin

ARAÇLAR

Kitaplar, Kılavuzlar
Broşürler, Sunumlar
Afişler, Ek Materyaller

Uzaktan Eğitim Sistemi,
Eğitim Portalı (tbm.org.tr),
Video Röportajlar

TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİM PROGRAMI

tbm.org.tr

  / tbmYesilay

